

# **REFERAT Sundheds- og Forebyggelsesudvalget\_2018-21 d. 16-09-2019**

**Mødedato** Mandag d. 16. september 2019 kl. 22:30

**Mødested** Udvalgsværelse 2

# Indholdsfortegnelse

|                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Meddelelser.....                                                                                   | 3  |
| Tandplejen og økonomisk ramme.....                                                                 | 4  |
| Indskolingsundersøgelsen 2018/19.....                                                              | 6  |
| Udskolingsundersøgelsen 2018/19.....                                                               | 9  |
| Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed - for kommunerne i Region Hovedstaden.....    | 12 |
| Forslag til handlingsplan for FNs verdensmål.....                                                  | 15 |
| Resultater af brugertilfredshedsundersøgelse i Sundhedsplejen 2019.....                            | 17 |
| Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om træning for kommunale medarbejdere..... | 20 |
| Lukket.....                                                                                        | 23 |

## Punkt 67: Meddelelser

00.22.00-P35-101-19

### Sagsfremstilling

#### **Pulje vedrørende "Sammenhængende indsatser imod ensomhed og mistrivsel hos ældre"**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget blev på mødet den 6. maj 2019 orienteret om ansøgning om midler fra puljen vedrørende "Sammenhængende indsatser imod ensomhed og mistrivsel hos ældre". Puljeansøgningen fra Forebyggelsesområdet i Frederiksberg Sundhedscenter omhandlede iværksættelse af et projekt om etablering af sociale netværk gennem motion og kulturelle oplevelser. Ansøgningen er desværre ikke imødekommet. Sundhedsstyrelsen har modtaget i alt 104 ansøgninger.

På spørgsmål fra Sine Heltberg gav forvaltningen en kort status på Frederiksberg Lægehus og sygeplejeklinikker og henviste derudover til kommende sag herom til Ældre- og Omsorgsudvalget.

## Punkt 68: Tandplejen og økonomisk ramme

29.15.00-G01-1-19

### Resume

Sundhed- og forebyggelsesudvalget har efter temamøde den 6. maj om kommunens forebyggelsesindsatser anmodet om en redegørelse for Tandplejens driftsmæssige forhold, idet Tandplejen i mødet oplyste om volumen og normering i tandplejen - herunder også ny lovgivning, som øger kravene til arbejds gange og rutiner. Tandplejen vurderer, at det under de givne omstændigheder ikke længere vil være muligt at opretholde den tidligere effektivitet, ligesom der indenfor en kortere årrække skal findes løsninger ang. den fremtidige organisering af omsorgstændplejen. På anlægssiden er der behov for etablering af et særskilt sterilisationsrum i klinikken på Skolen ved Søerne.

### Beslutning

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

1. tog orienteringen til efterretning,
2. drøftede, hvordan den umiddelbare udfordring vedr. pukkel af tandreguleringssager skal håndteres,
3. anmodede om at få en redegørelse for behandlingsbehov opstået pga. vacance i specialtandplejen,
4. drøftede behovet for anlæg af et sterilisationsrum på klinikken på Skolen ved Søerne,
5. godkendte, at der igangsættes en budgetanalyse af den samlede tandpleje,
6. indstiller, at spørgsmålet om finansiering af nedbringelse af puklen på tandreguleringsområdet oversendes til drøftelserne vedr. budget 2020, og
7. indstiller, at spørgsmålet om finansiering af anlægsinvesteringsbehov til sterilisationslokale på Skolen ved Søerne oversendes til drøftelserne vedr. budget 2020.

### Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller,

1. at orienteringen tages til efterretning
2. at udvalget drøfter, hvordan den umiddelbare udfordring vedr. pukkel af tandreguleringssager skal håndteres
3. at udvalget drøfter behovet for anlæg af et sterilisationsrum på klinikken på Skolen ved Søerne
4. at der igangsættes en budgetanalyse af den samlede tandpleje.

### Sagsfremstilling

Sundhed- og forebyggelsesudvalget har efter temamøde den 6. maj 2019 om kommunens forebyggelsesindsatser anmodet om en redegørelse for Tandplejens driftsmæssige forhold, idet Tandplejen i mødet oplyste om volumen og normering i tandplejen - herunder også ny lovgivning, som øger kravene til arbejds gange og rutiner. I sagen redegøres der for de aktuelle udfordringer. Undervisningsudvalget, Sundheds- og forebyggelsesudvalget og Magistraten behandlede sag herom i 2018 (Magistraten den 20. august 2018, sag 266), og der følges hermed op i forhold til de fortsatte udfordringer der kan konstateres.

Børne- og Ungdomstandplejen samt Omsorgs- og Specialtandplejen (herunder samlet kaldt Tandplejen) på Frederiksberg har en lang række kvaliteter. Tandplejen på Frederiksberg har generelt gode resultater. Tandsundheden ligger således lidt over landsgennemsnittet. Som beskrevet i tandplejens virksomhedsplan (vedlagt) består børne- og ungetandplejen af en central klinik samt en række klinikker på skolerne, og dette har altid sikret en endog meget høj effektivitet i driften. Hvis en patient udeblev, kunne der eksempelvis hurtigt hentes en ny. Med dannelsen af Styrelsen for Patientsikkerhed og efterfølgende nye regler (og nye tolkninger af regler) bliver effektiviteten imidlertid kraftigt udfordret. Frederiksberg Kommune har via udfordringsretten ansøgt om at kunne fortsætte den hidtidige effektive praksis, hvilket har bevirket, at der er skabt bedre rammer i forhold til undersøgelser af børns tandsundhed, men de nye og strammere regler gælder fortsat ved alle former for behandling (fx bore huller, forsegle revner/huller), ligesom der er krav om informeret samtykke fra forældrene, som kræver konkret mundtlig kontakt i hver sag. Disse nye krav til arbejds gange er nærmere beskrevet i vedlagte bilag. Det beskrives herunder, at der er krav om etablering af et særskilt sterilisationslokale til tandklinikken på Skolen ved Søerne.

Hertil kommer, at der på grund af mangel på specialtandlæger til regulering har været vakance i Tandplejen, og der er oparbejdet en pukkel af sager. Der er således et antal sager som skal igangsættes, og nogle af disse vil pga. den sene igangsættelse af reguleringsforløbet blive længere og dyrere, end de ellers ville have været.

Driftssituationen i tandplejen er præget af fem udfordringer, som der er behov for at adressere:

1. Oparbejdet pukkel, især tandregulering
2. Effektivitet og nye krav fra Styrelsen for Patientsikkerhed, herunder anlæg
3. Antal patienter pr. tandlæge og generelt arbejdspress

4. Udgifter til narkose og tolkning
  5. Modernisering af omsorgstandplejen
- Dette er nærmere beskrevet i bilag til sagen.

## **Økonomi**

Ikke som følge af sagen.

Nedbringelse af puklen på tandreguleringsområdet vil kræve en investering på 1,4 mio. kr. i minimum tre år. En bevilling i to år vil kunne sikre, at afvikling af puklen påbegyndes, og en egentlig budgetanalyse vil kunne afklare det varige behov.

|                                  | 2020         | 2021         | 2022 |
|----------------------------------|--------------|--------------|------|
| Investeringsbehov tandregulering | 1,4 mio. kr. | 1,4 mio. kr. |      |

Anlægsinvesteringsbehov til sterilisationslokale Skolen ved Søerne:  
800-850.000 kr. Anlægsskema vedlagt.

## **Borgmesterpåtegning**

Nej

## **Behandling**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 19. august 2019.

## **Bilag**

tandplejens virksomhedsplan 2019

Anlægsskema - nyt sterilisationsrum til tandklinikken på SvS

Redegørelse vedr. tandplejen på Frederiksberg

## Punkt 69: Indskolingsundersøgelsen 2018/19

29.09.04-P05-1-19

### Resume

Resultaterne af indskolingsundersøgelsen for skoleårets 2018/19 som gennemføres af Sundhedsplejen i 0. klasse præsenteres i denne sag. Børnene i 0. klasse trives og har helt overvejende et godt helbred, med sunde søvn og kostvaner.

### Beslutning

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget tog resultaterne af indskolingsundersøgelsen 2018/19 og de beskrevne tiltag til efterretning.

Der var et ønske om at afholde et fællesmøde med Kultur- og Fritidsudvalget blandt andet med fokus på børns og unges sportsaktiviteter.

### Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. Sundheds- og Forebyggelsesudvalget tager resultaterne af indskolingsundersøgelsen 2018/19 og de beskrevne tiltag til efterretning.
2. Børneudvalget tager resultaterne af indskolingsundersøgelsen 2018/19 til orientering.
3. Undervisningsudvalget tager resultaterne af indskolingsundersøgelsen 2018/19 til orientering.

### Sagsfremstilling

Udvalgene behandlede den 17. september 2018 resultaterne af indskolingsundersøgelsen for skoleåret 2017/18. Med denne sag præsenteres resultaterne af indskolingsundersøgelsen for 2018/19.

Sundhedsplejen gennemfører i henhold til bekendtgørelse 1344 af 3. december 2010 om forebyggende sundhedsydelser for børn og unge, § 9 stk. 2 en indskolingsundersøgelse i 0.klasse. Indskolingsundersøgelsen har til formål at vurdere barnets helbred, trivsel og sundhedsmæssige skoleparathed, samt at vejlede om sundhedsrelaterede emner i forbindelse med skolestart. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at undersøgelsen foretages sammen med barnets forældre.

#### *Metode*

Indskolingsundersøgelsen omfatter kommunens 10 folkeskoler (incl. Skolen ved Nordens Plads) og de seks statsanerkendte privatskoler som ligger i Frederiksberg Kommune. Dataindsamling sker i BørnUngeLiv.dk (Tidligere Skolesundhed.dk) og spørgeskema udsendes til forældrene sammen med invitation til samtalen. Hvis forældrene ikke har udfyldt skemaet når de møder frem til samtalen, gennemføres indskolingssamtalen og de opfordres til at gå hjem og udfylde spørgeskemaerne.

Sundhedsplejen har gennemført 811 indskolingssamtaler. Heraf har 724 forældre udfyldt skemaet. Klasselisterne omfatter 795 elever i kommunens skoler og 112 på de private grundskoler, i alt 907 elever. Det giver en svarprocent på 88 procent sammenholdt med 78 procent i 2017/18. Svarprocenten har været stigende siden BørnUngeLiv blev taget i brug i skoleåret 2016/17 som grundlag for indskolingsundersøgelsen.

BørnUngeLiv.dk giver mulighed for at sammenligne data fra Frederiksberg Kommune med 13.554 børn på landsplan. Det spørgeskema som forældrene har udfyldt, det spørgeskema som barnet har udfyldt, et helbredsskema og informationer fra den praktiserende læges 5-års undersøgelse udgør grundlaget for indskolingssamtalen.

#### *Resultater*

I nedenstående tabel sammenfattes resultaterne af indskolingsundersøgelsen 2018/19 og eventuelle forslag til tiltag beskrives.

|                                                                                                                                                                               | Svarets oprindelse<br>(B=Børn, F=forældre,<br>S=Sundhedsplejen) | Indskolingsundersøgelse<br>2016/17 | Indskolingsundersøgelse<br>2017/18 | Indskolingsundersøgelse<br>2018/19 | Landststal<br>2018/19 | Udvikling<br>2016/17<br>til 2018/19<br>(Procentpoint) |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------|
| Andel der har det rigtig godt eller godt                                                                                                                                      | B                                                               | 98                                 | 99                                 | 99                                 | 99                    | +1                                                    |
| Andel der bor sammen med begge forældre                                                                                                                                       | F                                                               | 79                                 | 79                                 | 77                                 | 81                    | -2                                                    |
| Andel som altid er glad for at gå i skole                                                                                                                                     | B                                                               | 64                                 | 65                                 | 64                                 | 68                    | -1                                                    |
| Andel der altid er glade for at gå i fritidsordning                                                                                                                           | B                                                               | 76                                 | 74                                 | 82                                 | 80                    | +8                                                    |
| Er der sygdomme eller andre forhold i familien som har betydning for dit barns sundhed og trivsel (F.eks. psykisk sygdom, dødsfald, skilsmisse, alkoholproblemer eller andet) | F                                                               | 15                                 | 13                                 | 14                                 | 15                    | +1                                                    |
| Andel der har fået alle sine barmvaccinationer                                                                                                                                | F                                                               | 92                                 | 94                                 | 94                                 | 94                    | -                                                     |
| Andel der får tilstrækkeligt med søvn (Lagt i seng før 20.30)                                                                                                                 | F                                                               | 96                                 | 97                                 | 97                                 | 98                    | -                                                     |
| Andel der spiser morgenmad hver dag                                                                                                                                           | B                                                               | 95                                 | 95                                 | 95                                 | 91                    | -                                                     |
| Andel som er normalvægtige                                                                                                                                                    | S                                                               | 90,5                               | 89,6                               | 90,7                               | -                     | +1,1                                                  |
| Andel som er overvægtige                                                                                                                                                      | S                                                               | -                                  | -                                  | -                                  | -                     | -                                                     |
| Andel som går til sport efter skoletid                                                                                                                                        | F                                                               | 64                                 | 69                                 | 67                                 | 71                    | -2                                                    |
| Andel som svarer at de har lyst til at bruge skolens toiletter (Ja eller nogle gange)                                                                                         | B                                                               | 85                                 | 89                                 | 90                                 | 91                    | +1                                                    |
| Andel som er udsat for passiv rygning                                                                                                                                         | F                                                               | 3                                  | -                                  | 3,1                                | 3,1                   | -                                                     |
| Andel som aldrig eller næsten aldrig er sammen med voksne som er påvirket af alkohol eller andre rusmidler                                                                    | F                                                               | 96                                 | 94                                 | 98                                 | 96                    | +4                                                    |

Indskolingsundersøgelsen 2018/19 viser generelt små udsving i forhold til indskolingsundersøgelsen 2017/18.

Andelen af børn, hvis sundhed og trivsel som er påvirket af sygdomme eller andre forhold i familien (F.eks. psykisk sygdom, dødsfald, skilsmisse, alkoholproblemer eller andet) ligger stabelt omkring 15 procent. På skolerne er 23 uddannede sorggruppeledere. De første sorggruppeledere blev uddannet i 2016/17 og Fællesrådgivningen holdt i 2018 et opfølgingskursus til sorggruppelederuddannelsen i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse. I skoleåret 2019/20 gennemfører Fællesrådgivningen forløb med fast supervision hver 2. måned til sorggruppelederne. I daginstitutioner er uddannet såkaldte livspiloter der er uddannet til at gå i dialog med de voksne omkring barnet om håndtering af barnets reaktioner. Livspiloterne står til rådighed på tværs af daginstitutionerne og de pædagogiske ressourcekonsulenter har mulighed for at bevilge vikardækning til livspilotens hjeminstitution ved længerevarende forløb (Undervisningsudvalgets møde 29. april 2019, sag 87).

Andelen af børn som er glade for at gå i skole ligger nogenlunde stabilt, men fortsat under landsniveauet. Datasamlingen for Folkeskolen 2019 som Undervisningsudvalget behandlede i mødet 19. august 2019 (Sag 151) bekræfter billedet af, at elevernes trivsel de seneste tre skoleår har ligget konstant. Skolerne arbejder løbende med trivsel og udviklingen følges løbende i de årlige nationale trivselsmålinger.

Andelen af normalvægtige er stigende. Andelen af svært overvægtige falder 0,75 procent fra 1,86 procentpoint til 1,11 procent, medens andelen af overvægtige stiger 0,37 procentpoint fra 6,76 procent til 7,13 procent. Andelen af børn der spiser morgenmad hver dag er konstant. Fra mandag den 2. september 2019 (skoleåret 2019/20) har eleverne tilbud om et sundt frokostmåltid (Undervisningsudvalgets møde 12. august 2019, sag 41).

Med Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik og de årlige handlingsplaner, er der fastlagt strategier for arbejdet med KRAM-faktorerne (Kost, Rygning, Alkohol og Motion). Alle daginstitutioner har systematisk arbejdet med kost. Indskolingsundersøgelsen viser, at strategierne virker. Andelen som aldrig eller næsten aldrig er sammen med voksne som er påvirket af alkohol eller andre rusmidler er stigende. Det betyder at færre børn er sammen med påvirkede voksne og andelen på Frederiksberg er lavere end på landsplan. Region Hovedstadens Sundhedsprofil 2017 viser at andelen af hjem med børn, hvor der er en risikabel alkoholadfærd i Frederiksberg er 13 procent, mod 12 procent i Regionen.

Tilslutningen til det nationale vaccinationsprogram er uændret i indskolingsundersøgelsen og på niveau med landstallet. I 2019 har Sundhedstjenesten styrket informationen om børnevaccinationsprogrammet og Sundhedsplejen får med bekendtgørelse 1286 af 2. november 2018 om sundhedslovens § 157a digital adgang til Det Danske Vaccinationsregister (DDV) således at dialogen og sundhedsplejens rådgivning kan ske ud fra de faktisk registrerede vaccinationsoplysninger (Kommunalbestyrelsens møde 8. april 2019, sag 120).

Andelen af børn der har lyst til at bruge skolens toiletter er fortsat stigende. I Undervisningsudvalgets møde 12. juni 2017 (Sag 99) afsattes 1,5 mill. kroner til ekstraordinær rengøring af skoletoiletter og et nudgingprojekt om toilethygiejne. Undervisningsudvalget fik den 18. februar 2019 (Sag 31) en afrapportering med anbefalinger til det fortsatte arbejde. Indskolingsundersøgelsen viser at indsatserne har effekt på børnenes lyst til at bruge skoletoiletterne.

Børn der udsættes for passiv rygning ligger konstant. Region Hovedstadens Sundhedsprofil 2017 viser, at andelen af hjem med børn hvor der ryges (1,5 procent) er signifikant mindre på Frederiksberg end gennemsnittet for kommuner i regionen (4,5 procent) (Kilde: Tabel 3.8). Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 13. maj 2019 (Sag 140) en handleplan for Røgfri generation, som indebærer at medarbejdere i daginstitutioner, folkeskoler og andre institutioner hvor der færdes børn, bliver omfattet af røgfri arbejdsdag. Samtidig indføres der røgfri skoledag, så elever i Folkeskolen ikke må ryge i skoletiden. Målet er en røgfri generation. Indsatserne vil forventeligt på sigt have effekt på andelen af børn der udsættes for passiv rygning.

## Økonomi

Ingen

## **Borgmesterpåtegning**

Ingen

## **Behandling**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget

## **Bilag**

Indskolingsundersøgelse 201819

# Punkt 70: Udskolingsundersøgelsen 2018/19

29.09.04-G01-5-19

## Resume

Resultaterne af udskolingsundersøgelsen for skoleåret 2018/19, som gennemføres af børne- og ungelægen i 9. klasse, præsenteres i denne sag. Gennemførelsesprocenten er steget med 6 procentpoint fra sidste år og i alt har 694 elever deltaget i udskolingsundersøgelsen. De unge i 9. klasse på Frederiksberg trives overordnet godt. Der er forsat behov for fokus på ensomme og isolerede unge, de unges rygning og indtagelse af alkohol. Den nationale Sundhedsprofil 2017 og Sundhedsprofil fra Region Hovedstaden 2017 viser samme tendens.

I udskolingssamtaler, hvor ensomhed og isolation bliver et tema, hjælper Børne- og Ungelægen i samarbejde med den unge med at etablere kontakt til Fællesrådgivningens Åbne Anonyme Rådgivning. I nogle klasser er det 1-2 elever. Erfaringsmæssigt viser Børne- og Ungelægens opfølgning, at dette tilbud kan hjælpe de unge på et tidligt tidspunkt så deres symptomer på angst, ensomhed og mindre psykisk mistrivsel kan afhjælpes, så det ikke udvikler sig til depression og egentlig psykisk sygdom. Udskolingsundersøgelsen viser, at de unge ved overraskende lidt om alkohols skadevirkninger. Næsten 60% af de unge må drikke for deres forældre, på trods af, at de fleste er under 16 år. I de klasser hvor forældrene har lavet fælles aftaler om de unges alkoholindtag, drikker de unge væsentlig mindre end de øvrige klasser. Andelen af unge der har fået HPV-vaccination er stigende. Andelen af unge, der er i god form og bevæger sig dagligt, ligger nogenlunde konstant.

## Beslutning

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget tog resultaterne af udskolingsundersøgelsen 2018/19 og de beskrevne tiltag til efterretning.

## Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. Sundheds- og Forebyggelsesudvalget tager resultaterne af udskolingsundersøgelsen 2018/19 og de beskrevne tiltag til efterretning
2. Undervisningsudvalget tager resultaterne af udskolingsundersøgelsen 2018/19 til efterretning.

## Sagsfremstilling

Børne- og ungelægen gennemfører i henhold til bekendtgørelse 1344 af 3. december 2010 § 9 stk. 2 en udskolingsundersøgelse i 9. klasse. Udskolingsundersøgelsen har til formål at give en samlet vurdering af den unges helbred og sundhed, umiddelbart inden den unge forlader skolen. Desuden har udskolingsundersøgelsen til formål at drøfte risikoadfærd med den unge under hensyntagen til sundhedspædagogiske overvejelser. Udskolingsundersøgelsen er som udgangspunkt en individuel samtale.

### Metode

Indskolingsundersøgelsen omfatter kommunens 9 folkeskoler med 9. klasser samt de fem privatskoler på Frederiksberg med 9. klasse. Børne- og ungelægen tiltrådte 1. november 2017 og havde derfor kun 4 måneder i skoleåret 2017/18 til at gennemføre udskolingsundersøgelsen, da eleverne i 9.klasse ikke kan undersøges i eksamensperioder. Derfor indgik Skolen ved Bülowvej og de fem privatskoler ikke i udskolingsundersøgelsen 2017/18. Det forhold at populationerne i 2017/18 og 2018/19 ikke er ens og privatskolerne under ét ikke indgik i sidste års udskolingsundersøgelse betyder, at ændringer ikke bør overfortolkes baseret på et enkelt år.

I alt 694 elever i 9. klasse har taget imod tilbuddet om udskolingsundersøgelsen. Klasselisterne omfatter 619 elever på kommunens skoler og 98 på de fem privatskoler på Frederiksberg, i alt 717 elever svarende til en gennemførelsesprocent på 97 procent, en stigning på 6 procentpoint fra 2017/18. Forud for samtalen mellem de unge og Børne- og Ungelægen opfordres den unge til at udfylde et spørgeskema på BørnUngeLiv.dk som danner grundlag for samtalen.

### Resultater

Nedenfor sammenfattes resultaterne af udskolingsundersøgelsen 2018/19 og relevante tiltag.

|                                                                                                                              | Udskolingsundersøgelse<br>2016/17 | Udskolingsundersøgelse<br>2017/18 | Udskolingsundersøgelse<br>2018/19 | Landstal<br>2018/19 | Udvikling 2017/18 til<br>2018/19<br>(Procentpoint) |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|---------------------|----------------------------------------------------|
| Andel der har det rigtig godt eller rimelig godt i skolen                                                                    | 94                                | 93                                | 94                                | 94                  | -                                                  |
| Andel som har det rigtig godt eller rimeligt godt derhjemme                                                                  | -                                 | 97                                | 95                                | 96                  | -2                                                 |
| Andel der ikke har pjækket fra skole inden for den sidste måned                                                              | 81                                | 62                                | 78                                | 87                  | +16                                                |
| Andel der tit eller meget tit føler sig ensomme                                                                              | 3                                 | 3,2                               | 3,1                               | 3,0                 | -0,1                                               |
| Andel elever, hvor der er sket noget alvorligt i deres liv inden for det sidste år                                           | 25                                | 26                                | 30                                | 28                  | +4                                                 |
| Andel der har fået HPV vaccination                                                                                           | 73                                | 79                                | 78                                | 68                  | +1                                                 |
| Andel som vurderer deres form som god eller rigtig god                                                                       | 58                                | 51                                | 54                                | 53                  | +3                                                 |
| Andel der dyrker fitness eller går til en aktivitet i en forening mere end to gange om ugen                                  | -                                 | 64                                | 62                                | 67                  | -2                                                 |
| Andel der spiser morgenmad hver morgen                                                                                       | 70                                | 59                                | 67                                | 68                  | +8                                                 |
| Andel der køber deres frokost på en skoledag uden for skolen                                                                 | 22                                | 23                                | 21                                | 8                   | -2                                                 |
| Andel der ikke ryger cigaretter                                                                                              | 65                                | 62                                | 71                                | 88                  | +9                                                 |
| Andel der ryger cigaretter hver dag, hver uge eller sjældnere end hver uge                                                   | 13                                | 16                                | 8                                 | 3                   | -8                                                 |
| Andel der må ryge for deres forældre                                                                                         | 5                                 | 8                                 | 3                                 | 3                   | -5                                                 |
| Andel som aldrig drikker noget der indeholder alkohol                                                                        | 33                                | 13                                | 10                                | 20                  | -3                                                 |
| Andel som aldrig har prøvet at være fulde                                                                                    | 30                                | 30                                | 33                                | 56                  | -3                                                 |
| Andel som må drikke for deres forældre                                                                                       | -                                 | -                                 | 58                                | 59                  | -                                                  |
| Andel som har prøvet at ryge hash, marihuana, pot eller skunk                                                                | 12                                | 16                                | 10                                | 3                   | -6                                                 |
| Andel der ikke har prøvet at tage andre stoffer end hash, f.eks. kokain, amfetamin, MDMA/ecstasy, LSD, Heroin eller lignende | -                                 | -                                 | 99                                | 100                 | -                                                  |

Størstedelen af de unge vurderer at de har det rigtig godt eller rimelig godt, både hjemme og i skolen. Omvendt svarer 5-6 procent at de ikke eller slet ikke har det så godt hjemme eller i skolen. Børne- og Ungelægen etablerer kontrakt mellem Fællesrådgivningens Åbne Anonyme Rådgivning og 1-2 unge i hver klasse som en udløber af udskolingssamtalen. I 2019 er der taget initiativ til at synliggøre Fællesrådgivningens Åbne Anonyme Rådgivning bl.a. med outddor, flyers hos de praktiserende læger o.s.v. I skoleåret 2019/20 vil alle 15-25 årige modtage et brev i deres e-Boks som orienterer om Fællesrådgivningens Åbne Anonyme Rådgivning (Børneudvalgets møde 1. april 2019, sag 56).

Andelen af unge der ikke pjækker er steget og tilbage på niveauet for udskolingsundersøgelsen 2016/17 men ligger fortsat lidt under niveauet på landsplan.

Ensomheden blandt unge ligger på niveau med de to seneste udskolingsundersøgelser og niveauet på landsplan. Der eksisterer en lang række tilbud til unge der skal forebygge ensomhed (Sundheds- og Forebyggeslesudvalgets møde 1. april 2019, Sag 25, Bilag 1) og indsatsen styrkes i skoleåret 2019/20 finansieret af puljen på 1 mill. kroner fordelt på 2019-2021.

Andelen af unge som har fået HPV-vaccination er steget fra udskolingsundersøgelsen 2016/17 men ligger konstant de to seneste år. Frederiksberg Kommune har taget en række initiativer der skal styrke tilslutningen til HPV-vaccination (Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets møde 14. januar 2019, sag 4). Nationalt er der taget en række initiativer som skal styrke tilslutningen til det danske vaccinationsprogram, herunder at borgere der ikke har deres vaccination, herunder HPV tilskrives direkte i deres e-Boks fra Statens Seruminstitut. Det er forventningen af disse tiltag samlet set vil styrke tilslutningen yderligere.

De unges deltagelse i sport og foreningsaktiviteter ligger nogenlunde uændret, på et niveau der er 5 procentpoint lavere end på landsplan. Gennem en række initiativer under rammeaftalen "Bevæg dig for livet" arbejdes der med handleplaner der skal styrke de unges foreningstilknæthed.

67 procent af de unge spiser morgenmad hver dag, og yderligere 14 procent 3-4 dage om ugen. Det er på niveau med landtallene.

71 procent af unge der ikke ryger cigaretter og andelen er stigende men den ligger fortsat markant under landstallet på 88 procent. Kommunalbestyrelsens beslutning om røgfri generation betyder, at der indføres røgfri arbejdsdag for skolernes personale og røgfri skoledag for eleverne fra 1. januar 2020. Det skal understøtte en fortsat stigning i andelen af unge der ikke ryger. Udskolingsundersøgelsen viser at andelen af unge som må ryge for deres forældre falder.

De unge på Frederiksberg drikker mere end unge på landsplan og 58 procent af de unge må drikke alkohol for deres forældre. Fra skoleåret 2019/20 er tilbuddet om et forældrearrangement og vejledning fra SSP-konsulenterne til alle i 7. klasse gjort obligatorisk, blandt andet fordi forældrenes holdning har stor betydning for hvor meget de unge drikker. Andelen af unge, som aldrig har prøvet at være fulde, ligger stabelt omkring 30 procent i de sidste tre udskolingsundersøgelser.

Rygning og alkohol kobler sig til anden risikoadfærd. Andelen af unge som har prøvet hash, marihuana, pot eller skunk er svagt stigende. 99 procent af de unge har ikke prøvet kokain, amfetamin, MDMA/ecstasy, LSD eller lignende.

Udskolingsundersøgelsen giver anledning til fortsat fokus på rygning, alkohol og ensomhed, men ikke i sig selv anledning til iværksættelse af yderligere tiltag.

## Økonomi

Ingen

## **Borgmesterpåtegning**

Ingen

## **Behandling**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Undervisningsudvalget

## **Bilag**

Udskolingsundersøgelse 2018-19

# **Punkt 71: Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed - for kommunerne i Region Hovedstaden**

29.30.00-G01-4-19

## **Resume**

Kommuneforeningen i Region Hovedstaden (KKR) har sendt udkast til "Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed - for kommunerne i Region Hovedstaden" med tilhørende inspirationskatalog i høring hos kommunerne. Med strategien lægges der op til, at kommunerne indleder et tættere samarbejde med ungdomsuddannelserne der ligger i kommunen, målretter kommunale indsatser mod ungdomsuddannelser uanset om de studerende er bosiddende i kommunen, etablerer tværgående kommunale samarbejder med ungdomsuddannelser der har afdelinger i flere kommuner og kommunerne internt etablerer fora til udveksling af viden om unges sundhed og koordinerer sundhedsindsatserne. KKR anmoder om høringssvar senest 21. oktober 2019 med henblik på at KKR primo 2020 kan vedtage strategien endeligt.

## **Beslutning**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget godkendte, at forvaltningen udarbejder et høringssvar med udgangspunkt i teksten i sagsfremstillingen.

## **Indstilling**

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. Sundheds- og Forebyggelsesudvalget godkender vedlagte udkast til Frederiksberg Kommunes høringssvar
2. Undervisningsudvalget tager sagen til orientering
3. Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget tager sagen til orientering

## **Sagsfremstilling**

Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 24. april 2017 (Sag 134) KKR mål for sundhed 2017 der indeholder tre indsatsområder for kommunerne herunder "Bedre fysisk og mental sundhed hos de unge". KKR's fælleskommunale strategi for unges fysiske og mentale sundhed skal styrke kommunernes arbejde med, at fremme unges fysiske og mentale sundhed på tværs af kommunerne i Region Hovedstaden. Strategien består af en strategi og et inspirationskatalog. KKR ønsker med strategien at etablere et fælleskommunalt udgangspunkt for kommunerens dialog med ungdomsuddannelserne så de ikke mødes af 29 forskellige afsæt for dialogen.

Det er i ungdomsårene, der skabes grobund for nye vaner og ny adfærd – en adfærd der ofte fastholdes ind i voksenlivet. Mange unge er sunde, trives godt og udvikler sig, som de skal. Men det er også i ungdomsårene, at mange eksperimenterer og har en risikabel sundhedsadfærd; blandt andet hvad angår alkohol, tobak og stoffer. Derudover har der i de seneste år været en stigende opmærksomhed på betydningen af unges mentale sundhed – eller mangel på samme. Dårlig mental sundhed giver ikke bare ringere livskvalitet, men kan også forhindre unge i at gennemføre en uddannelse og komme i job.

Når unge forlader folkeskolen, er de én af de borgergrupper, som er mindst i kontakt med kommunen. Der hvor vi finder langt de fleste unge, er på ungdomsuddannelserne. Uddannelsesstederne er derfor en vigtig aktør at samarbejde og danne partnerskaber med, når vi vil styrke de unges muligheder for at gennemføre en uddannelse, fremme deres mentale sundhed, forebygge rygning samt brug af stoffer og alkohol.

Kommunernes rolle i at gennemføre strategien er, at

1. Indlede samarbejde med ungdomsuddannelserne og indbyde til partnerskaber om unges mentale sundhed samt brug af alkohol, stoffer og tobak
2. Lægge vægt på strukturelle indsatser i samarbejde med ungdomsuddannelserne
3. Målrette kommunale indsatser til alle unge på ungdomsuddannelserne uanset hvor stor en andel, der kommer fra andre kommuner
4. Etablere de nødvendige interne kommunale fora for udveksling af viden om unges sundhed og koordinering af sundhedsindsatser
5. Danne tværkommunale samarbejder omkring ungdomsuddannelser, der har matrikler i flere kommuner
6. Gå i dialog med Danske Gymnasier om at styrke unges fysiske og mentale sundhed

### *Status i Frederiksberg Kommune*

Frederiksberg Kommune er hjemsted for mange store uddannelsesinstitutioner som der er etableret et formaliseret samarbejde med.

I februar 2018 inviterede Frederiksberg Kommune, med afsæt et aktivitetskataloget "Bedre sundhed og trivsel blandt unge" ungdomsuddannelserne til et gensidigt forpligtende partnerskab med det mål af forbedre sundheden og trivslen på Frederiksbergs ungdomsuddannelser. På den baggrund er der indgået partnerskaber med 8 ungdomsuddannelser af 10 om indsatser inden for røgfrihed, alkohol og rusmidler, mental sundhed og seksuel sundhed. Skolerne arbejder med aktiviteter på strukturelt, gruppe og individ niveau inden for de fire temaer, og ud fra en handleplan hvor de har prioriteret blandt indsatserne.

Magistraten besluttede den 17. november 2014 (Sag 380) om handlingskatalog for erhvervsstrategi 2014-2017 at etablere et *uddannelsesforum* med repræsentanter fra CBS, KU-Science, TEC, Niels Brock, Musikkonservatoriet, Diakonissestiftelsen, Københavns Erhvervsakademi, Hærens Officersskole, VUF, Metropol samt repræsentanter fra gymnasierne og folkeskolerne. Uddannelsesforum afløste Campus Frederiksberg. Uddannelsesforum holder 1-2 årlige møder.

Undervisningsudvalget etablerede i 2014 *uddannelsesrådet* med repræsentanter for erhvervsuddannelserne og gymnasierne. Uddannelsesrådet har fokus på overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne og den nationale målsætning om at 95 procent af en årgang skal gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse. Uddannelsesrådet har drøftet sundhedsindsatser herunder rygning.

Som en del af politikudviklingen på sundhedsområdet er etableret en tværgående arbejdsgruppe, som blandt andet har fokus på initiativer der kan fremme unges fysiske og mentale sundhed, herunder arbejdet med de årlige handleplaner for sundhedsindsatser. I arbejdsgruppen udveksles relevant viden om unges sundhed, f.eks. de årlige ind- og udskolingsundersøgelser, Region Hovedstadens sundhedsprofiler og resultaterne af de nationale trivselsmålinger i Folkeskolen.

Der er ikke etableret tværkommunale netværk omkring ungdomsuddannelser med matrikler i flere kommuner og en formaliseret dialog med Danske Gymnasier om unges sundhed. Det vil være nye opgaver der følger af strategien.

### *Forvaltningens vurdering af KKR's forslag til strategi*

Forvaltningen deler KKR's vurdering af, at der er behov for en egentlig strategi for arbejdet med unges sundhed efter de har forladt folkeskolen fordi unge der forlader folkeskolen, er de én af de borgergrupper, som er mindst i kontakt med kommunen. Frederiksberg Kommunes Sundhedscenter har repræsenteret kommunen i den arbejdsgruppe som har udarbejdet oplægget.

Der er gode erfaringer fra samarbejdet med ungdomsuddannelserne, men også en erkendelse af, at de unges sundhed er ét blandt mange fokusområder for ungdomsuddannelserne og ikke altid det der vejer tungest. Nogle uddannelsesinstitutioner har et stort - og nødvendigt - fokus på at mindske frafald og fastholde de unge i uddannelse. Derfor skal samarbejdet omkring sundhedsindsatserne være langsigtet og gensidigt forpligtende.

Strategien lægger op til at kommunerne går i dialog med Danske Gymnasier som er en forening for de almene gymnasier (stx) og 2-årige hf-kurser, som rådgiver gymnasierne og varetager sektorens uddannelsespolitiske interesser. Dialog med Danske Gymnasier er en god idé, men bør udgå af strategien, subsidiært bør det uddybes så det fremgår, hvordan Danske Gymnasier tænkes at være i dialog med 29 kommuner.

Frederiksberg Kommune er en stor uddannelsesby med mange uddannelsesinstitutioner hvor en stor del af eleverne ikke bor på Frederiksberg. Efterlevelse af KKR's strategi indebærer at den generelle rådgivning og vejledning til uddannelsesinstitutionerne skal dimensioneres på højere niveau end Frederiksberg Kommunes befolkningsgrundlag tilsiger.

Inspirationskataloget foreslås suppleret med Fællesrådgivningen for børn og unges Åbne Anonyme Rådgivning.

## **Økonomi**

Ingen

## **Borgmesterpåtegning**

Ingen

## **Behandling**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Undervisningsudvalget, Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget

## **Bilag**

Bilag 1 - KKR mål for sundhed 2017

Bilag 2 - KKR Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed (Strategi)

Bilag 3 - KKR Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed (Inspirationskatalog)

## Punkt 72: Forslag til handlingsplan for FNs verdensmål

00.15.10-G01-1-19

### Resume

Som en del af Budgetforlig 2018 besluttede Kommunalbestyrelsen, at der skal udarbejdes en handlingsplan for, hvordan Frederiksberg Kommune kan bidrage til FNs verdensmål. På baggrund af en kortlægning af kommunens hidtidige bidrag til verdensmålene samt input fra borgere, erhvervsliv, organisationer og andre aktører foreligger nu et forslag til en handlingsplan. Forslaget indeholder overvejelser om, hvordan Frederiksberg Kommune strategisk og organisatorisk vil gribe arbejdet.

### Beslutning

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

1. godkendte udkastet til Handlingsplan for FNs verdensmål som grundlag for høring blandt de aktører, der har været involveret i kortlægningen, og
2. godkendte den videre proces for handlingsplanen.

### Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at udkastet til Handlingsplan for FNs verdensmål godkendes som grundlag for høring blandt de aktører, der har været involveret i kortlægningen, og
2. at den videre proces for handlingsplanen godkendes.

### Sagsfremstilling

Med Budgetforlig 2018 blev det vedtaget, at der skulle udarbejdes en handlingsplan for, hvordan Frederiksberg Kommune fremadrettet skal bidrage til FNs verdensmål med størst mulig involvering af borgerne og andre aktører, og hvordan Frederiksberg Kommune kan understøtte verdensmålene i relevante strategier og politikker.

Da Kommunalbestyrelsen den 1. oktober 2018 behandlede procesplanen for arbejdet med FNs verdensmål, blev det besluttet, at forvaltningen skulle fremlægge kortlægningen, inden der blev taget stilling til de enkelte trin i en fremadrettet procesplan.

Den 20. maj godkendte alle fagudvalg kortlægningen af FNs verdensmål i Frederiksberg Kommune og planen for inddragelse af byens interessenter blev taget til efterretning. Samtidigt blev forvaltningen på baggrund af kortlægningen bedt om at udarbejde en handlingsplan for det fremtidige arbejde med verdensmålene i regi af Frederiksbergstrategien og andre relevante planer og strategier.

*Forslag til handlingsplan for Frederiksberg Kommune*

Der er 17 verdensmål og 169 delmål, hvoraf de 83 er vurderet relevante for Frederiksberg Kommune. Kortlægningen viser, at Kommunen på forskellig vis, bidrager til alle 83 delmål, men også at det inden for flere, er muligt at skruer op for indsatsen. På den baggrund har forvaltningen udarbejdet et udkast til Frederiksberg Kommunes handlingsplan for FNs verdensmål med nye og styrkede initiativer på tværs af verdensmålene. Den består af følgende fire dele:

*Integration af verdensmålene i strategier, politikker og handleplaner*

Frederiksberg Kommune opererer med en styringsmodel, hvor Frederiksbergstrategien som det øverste styringsværktøj og planstrategi lægger rammen for de underliggende planer og politikker, budgetter og handleplaner.

Derfor er det også naturligt, at FNs verdensmål bliver integreret i den nye Frederiksbergstrategi som et centralt arbejdsprincip og bliver integreret i alle strategiens temaer, hvor det er relevant. Det vil sammen med kortlægningen lægge rammen for, hvordan verdensmålene fremadrettet bliver indarbejdet i politikker og planer, bliver omsat til indsatser i budgetlægningen og udmøntet i handlingsplaner. Verdensmålene skal være en del af Frederiksbergs DNA og danne retning for, hvordan Frederiksberg som by udvikler sig.

Verdensmålene som grundlag for organisations-ledelses- og kompetenceudvikling At udmønte bidragene til verdensmålene forudsætter en bred forankring og et bredt kendskab i alle dele af organisationen. Det naturlige afsæt er ledelse på de forskellige niveauer, men også i de decentrale enheder som for eksempel skoler, daginstitutioner og plejecentre, der hvor de praktiske og synlige opgaver udføres, er der behov for, at ledelsen sætter fokus på verdensmålene. Verdensmålene som drivkraft for lokal innovation og samskabelse med byens borgere og aktører

Frederiksberg Kommune kan ikke løfte arbejdet med verdensmålene alene. Det er nødvendigt, at virksomheder, borgere, videns- og uddannelsesinstitutioner også arbejder med målene, når der skal træffes beslutninger om investeringer, produktion, service og måder at samarbejde på. Frederiksberg Kommune skal derfor invitere alle der bor, arbejder, uddanner sig og køber ind på Frederiksberg til at spille en rolle i omstillingen mod en mere bæredygtig hverdag.

### *Vedvarende politisk fokus*

Der foreslås i handleplanen en række initiativer som kan overvejes som midler til at sikre et vedvarende fokus på FN's verdensmål, herunder forankring af opgaven i Magistraten og/eller et særligt udvalg til opgaven, men også f.eks. en tværgående sikring af, at verdensmålene tænkes ind i den måde der arbejdes med i realiteten alle sager til politisk forelæggelse.

Handlingsplanen forelægges som bilag til denne sag, sammen med kortlægningen fra april 2019, som foreslås fremadrettet at være et bilag til handleplanen. Handleplanen foreslås forud for høringsprocessen udarbejdet i en layoutet udgave.

### *Videre proces*

- 23. september: Forslag til handlingsplan sendes til udvalgte høringsparter i fire uger (til og med mandag den 14. oktober). Oversigt over høringsparter er vedlagt som bilag
- 28. oktober: Høringssvar med forvaltningens bemærkninger og forslag til eventuelle justeringer og ændringer i handlingsplanen forelægges alle fagudvalg
- 11. november: Den endelige handlingsplan forelægges alle fagudvalg og indstilles til godkendelse i Magistrat og Kommunalbestyrelse

### *By-, Kultur-, og Miljøområdet vurdering*

By-, Kultur-, og Miljøområdet vurderer, at indsatsen for en bæredygtig udvikling og opfyldelse af FN's verdensmål kan styrkes yderligere med de initiativer, der er foreslået i handlingsplanen.

## **Økonomi**

Ingen som følge af denne sag.

## **Borgmesterpåtegning**

Ingen

## **Behandling**

Direktionen og alle fagudvalg

## **Bilag**

Høringsparter i forbindelse med notat om verdensmål

Handleplan 12.09

# Punkt 73: Resultater af brugertilfredshedsundersøgelse i Sundhedsplejen 2019

00.15.00-A26-2-19

## Resume

Sundhedsplejen gennemførte i perioden 8. januar til 1. juni 2019 en brugertilfredshedsundersøgelse i Sundhedsplejen. I sagen redegøres for resultaterne af brugertilfredshedsundersøgelsen som hvor det er muligt sammenholdes med resultaterne fra undersøgelsen i 2013 (Børneudvalget, 5. maj 2014, Sag 47). Undersøgelsen er opdelt i tre faser: før fødslen, småbørnssundhedsplejen og skolesundhedsplejen. Afslutningsvis er respondenterne blevet bedt om eventuelle forslag til forbedringer i sundhedsplejen. Tilfredsheden med graviditetsbesøget er 100 procent. Småbørnssundhedsplejen, som besøger familierne fra hjemkomsten og til 1½ års besøget, har tilfredshed på 93 procent medens tilfredsheden med skolesundhedsplejen, som opleves mere usynlig for forældrene er på 80 procent. Den samlede tilfredshed med sundhedsplejen er 83 procent. Der er markant fremgang i borgernes vurdering af fagligheden og kvaliteten i mødet mellem borgerne og sundhedsplejen. Det er brugernes oplevelse at sundhedsplejen har en høj faglighed og yder tilstrækkelig vejledning. Tilliden til sundhedsplejen er stigende og sundhedsplejen opleves som fleksibel i forhold til brugernes ønsker. Sundhedsplejen kommer hurtigere efter fødslen end tidligere. Der er behov for at styrke samarbejdet med fødestederne, i særdeleshed Herlev Hospital, så det sikres at gravide fra Frederiksberg Kommune får konkret information om sundhedsplejens tilbud til gravide og forældre. Der er ligeledes behov for at styrke samspillet med forældrene omkring skolesundhedsplejens tilbud, så kendskabet til skolesundhedstjenestens tilbud styrkes, at forventningsafstemningen før sundhedssamtalerne bliver bedre og tilbagemeldingen efter samtalerne styrkes. Brugernes vurdering af sundhedsplejens samarbejde med skolen er bedre end i 2014. Brugernes vurdering af sundhedsplejens trykte og digitale information og eksisterende selvbetjeningsmuligheder vurderes dårligere end i 2014.

Forvaltningen forelægger, med afsæt i udvalgets behandling af resultaterne af brugertilfredshedsundersøgelsen og sundhedsplejens interne evaluering af resultaterne en handleplan med initiativer som kan styrke brugertilfredsheden til politisk behandling.

## Beslutning

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

1. tog resultaterne af brugertilfredshedsundersøgelsen 2019 til efterretning og
2. godkendte, at forvaltningen forelægger en handlingsplan med initiativer, som kan styrke brugertilfredsheden.

## Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. Sundheds- og Forebyggelsesudvalget tager resultaterne af brugertilfredshedsundersøgelsen 2019 til efterretning
2. Børneudvalget tager resultaterne af brugertilfredshedsundersøgelsen 2019 til orientering
3. Undervisningsudvalget tager resultaterne af brugertilfredshedsundersøgelsen 2019 til orientering
4. Forvaltningen forelægger en handlingsplan med initiativer, som kan styrke brugertilfredsheden

## Sagsfremstilling

Tilfredsheden med Sundhedsplejen generelt ligger på 83 procent. Det dækker over en variation, med 100 procent tilfredshed for graviditetsbesøget, 93 procent tilfredshed med småbørnssundhedsplejen og 80 procent tilfredshed med skolesundhedsplejen. 2-3 procent svarer de er utilfredse eller meget utilfredse.

### *Før fødslen*

Over halvdelen af respondenterne (56 procent) angiver, at de selv kontaktede sundhedsplejen under graviditeten med henblik på et graviditetsbesøg. 79 procent af de gravide havde kontakt med sundhedsplejen 5-7 uger før fødsel, som er i det tidsrum Sundhedstilsynet anbefaler at kommunerne lægger første graviditetsbesøg. Herlev Hospital er det største fødested, hvor 70 procent af kvinderne føder. Under halvdelen af de gravide der er tilknyttet Herlev Hospital modtager information om kommunens tilbud til gravide, medens 75 procent af de fødende på Rigshospitalet får den information. Herlev Hospital oplyser, at de har jordemoder, der skal have særlig fokus på at orientere kommunerne om gravide i svangrupsgruppe 4 og 5, som er de mest udsatte kvinder. Herudover vil Regionerne tage skridt til generelt at styrke informationen om kommunernes graviditetstilbud.

Som noget nyt er respondenterne blevet spurgt om de bruger private tilbud som supplement til det offentlige tilbud til gravide, da sundhedsplejerskerne oplever at brugen af private tilbud er i stigning. 18 procent svarer, at de har benyttet private tilbud som supplement til det offentlige tilbud. For over halvdelen vedkommende er det privatpraktiserende

jordemødre. De private tilbud supplerer primært hospitalets ydelser hos forældre som ønsker et bedre tilbud end hospitalet kan tilbyde, f.eks. flere scanninger, fast jordemoder, konsultationer hos zoneterapeut, kiropraktor eller psykolog.

Brugertilfredshedsundersøgelsen viser, at brugen af privatpraktiserende sundhedsplejerske har et begrænset omfang (2 procent).

#### *Småbørns sundhedsplejen (0-5 år)*

Sundhedsstyrelsen anbefaler at sundhedsplejens første besøg efter fødslen aflægges senest 5 dage efter hjemkomst fra hospital (Fødslen). Brugertilfredsundersøgelsen viser at sundhedsplejen i forhold til 2014 markant har forbedret compliance med sundhedsstyrelsens anbefaling. 91 procent af brugerne oplever, at sundhedsplejen er let at komme i kontakt med og fleksibel (82 procent) i forhold til brugernes ønsker til placering af besøg, så f.eks. begge forældre kan være tilstede ved besøg, noget som 87 procent af brugerne lægger vægt på. Vejledning omkring de klassiske temaer "barnets udvikling", "døgnrytme og søvn", "Amning" og "Barnets kost" efterspørges af brugerne. Vejledning omkring alkohol, rygning og vaccination efterspørges i mindre grad af brugerne. Sammenfattende er der fremgang brugernes vurdering af sundhedsplejens hvor de oplever at de møder en fagligt kompetent sundhedspleje.

#### *Mødregrupper*

Førstegangsfødende vurderer udbyttet af mødregrupperne mere positivt (81 procent) sammenholdt med andengangsfødende (61 procent). Respondenterne opfordrer til, at mødregrupperne sammensættes og kommer igang hurtigt, at de ikke bliver for store, at geografisk og fysisk nærhed mellem deltagerne prioriteres for at understøtte netværksdannelse, at der arbejdes med indholdet i 2. mødegang om overgang fra amning til supplement med grød og anden kost. Flere understreger at mødregrupper også skal være et tilbud til andengangs fødende.

#### *Forældreklasser*

Forældreklasserne evalueres af VIVE (Sundheds- og forebyggelsesudvalgets møde 20. august 2018, sag 53) og er derfor ikke omfattet af brugertilfredshedsundersøgelsen. Enkelte respondenter har bemærkninger til forældreklasserne med forslag til forbedringer.

#### *Skolesundhedsplejen*

Kendskabet til skolesundhedsplejens tilbud fordeler sig med 49 procent der kender tilbuddet i rimelig grad eller nogen grad og 49 procent som svarer at de slet ikke, eller ikke særlig godt kender skolesundhedsplejens tilbud.

Sundhedssamtalen i 0. klasse (Indskolingssamtalen) er for langt de fleste børn, første gang sundhedsplejen ser barnet siden 1½ års besøget. Forældrene indbydes til at deltage i samtalen. 94 procent af respondenterne angiver, at de har deltaget i indskolingssamtalen. Indkaldelsen til indskolingssamtalen sendes af sundhedsplejen til forældrene i skoleintra. 30 procent svarer at de modtog den fra sundhedsplejen. Trivsel, kost, fritidsaktiviteter og søvn er de primære emner som respondenterne husker der blev talt om. 11 procent af respondenterne husker, at der blev talt om KRAM-faktorerne (Kost, Rygning, alkohol og motion) i familien, altså også forældrene. 25 procent husker, at der blev talt om konkrete problemstillinger i forhold til barnets helbred.

Sundhedssamtalen i 1. klasse deltog 38 procent af forældrene i. Blandt de forældre der ikke deltog, svarer 56 procent at de har fået en tilbagemelding fra sundhedsplejen efter samtalen. 63 procent af respondenterne talte med barnet/den unge om eventuelle emner de kunne tale med sundhedsplejersken om *før* samtalen.

Ved Sundhedssamtalerne i 4. klasse og i 7. klasse deltager forældrene som udgangspunkt ikke, men orienteres om at den finder sted. 65 procent af respondenterne angiver, at de har fået en tilbagemelding fra den unge, sundhedsplejen eller begge. 19 procent husker ikke at have fået en tilbagemelding. Flere respondenter efterspørger en individuel tilbagemelding efter samtalerne. Forældrene har gennem Sundhedsvejen adgang til barnets journal, hvori sundhedsplejen skriver om indholdet af samtalerne. Det suppleres med en mail eller seddel hvis samtalerne giver anledning til det.

#### *Udskolingssamtalen*

I 9. klasse gennemfører børne- og ungelægen en udskolingssamtale med alle elever. Knap halvdelen af respondenterne svarer, at den unge havde orienteret dem om samtalen og de havde drøftet emner som kunne drøftes ved samtalen. 65 procent af respondenterne har fået en tilbagemelding fra den unge og 2 procent har fået en tilbagemelding fra børne- og ungelægen. Flere respondenter tilkendegiver, det ikke understøtter den nødvendige fortrolighed i samtalen mellem den unge og Børne- og Ungelægen når samtalen efter den unges valg kan gennemføres sammen med en ven/veninde.

#### *Sundhedsplejens opfølgning på brugertilfredshedsundersøgelsen*

Sundhedsplejen vil, som opfølgning på brugertilfredshedsundersøgelsen udarbejde en handlingsplan til politisk forelæggelse. Handleplanen vil adressere sundhedsplejens samspil med fødestederne i Region H, sundhedsplejens tilgængelighed og kommunikation herunder den skriftlige og digitale kommunikation med brugerne og selvbetjeningsmulighederne. I skoleåret 2019/2020 implementeres Aula på skolerne som ny platform for dialogen mellem

skole og hjem som erstatning for SkoleIntra. Skolesundhedsplejn vil også fremadrettet skulle bruge Aula som supplement til Sundhedsvejen. Der vil blive lagt vægt på, at kommunikationen kan verificeres og dokumenteres.

## **Økonomi**

Ingen

## **Borgmesterpåtegning**

Ingen

## **Behandling**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget

## **Bilag**

Resultater af sundhedstjenestens brugertilfredshedsundersøgelse 2019

# **Punkt 74: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om træning for kommunale medarbejdere inden for pleje, køkken og rengøring**

00.01.00-A00-38-19

## **Resume**

Rådmand Balder Mørk Andersen har stillet forslag til beslutning om obligatorisk træning for kommunale medarbejdere inden for pleje, køkken og rengøring. Forskning peger på, at træning kan forebygge smerter og forebygge for tidlig afgang fra arbejdsmarkedet. Det vil være muligt at afvikle et pilotprojekt vedr. obligatorisk træning i arbejdstiden indenfor dele af hjemmeplejen og på et af kommunens plejecentre. Sagen forelægges med henblik på beslutning.

## **Beslutning**

Et flertal (Flemming Brank, formand, Merete Winther Hillebrandt, Alexandra Dessoy, Karsten Skawbo-Jensen, Mette Bang Larsen og Mette Bram) indstiller, at forslaget forkastes

Et mindretal (Sine Heltberg) indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes.

## **Indstilling**

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget indstiller, at forslaget forkastes.

## **Sagsfremstilling**

Sagen blev behandlet den 12. august 2019 i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (pkt.65) og Ældre- og Omsorgsudvalget (pkt. 85).

Et flertal i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstillede, at forslaget forkastes. Et mindretal tog forbehold med særlig henvisning til forslagens obligatoriske afsæt for medarbejdernes deltagelse.

Ældre- og Omsorgsudvalget besluttede at udsætte sagen, idet de ønskede yderligere inddragelse af Københavns Kommunes erfaringer og Just Bendix Justesens ph.d.-afhandling fra 2015 og forelæggelse af et konkret forslag til et mindre pilotprojekt i hjemmeplejen.

Københavns Kommune har besluttet, at medarbejdere ansat indenfor plejehjem og i hjemmeplejen skal træne i arbejdstiden. Baggrunden er pilotprojektet 'Holdbart arbejdsliv', der viser, at træningen medfører signifikante forbedringer i muskelstyrke og udholdelse, at nakkesmerter reduceres og at lændesmerter reduceres signifikant. Derudover giver træning signifikant øgning i energi og forbedret søvnkvalitet samt en reduktion i oplevet arbejdsbelastning. Når alle medarbejdergrupper på en arbejdsplads deltager i træningen er erfaringen desuden, at det styrker både den enkeltes motivation og fællesskabet på arbejdspladsen.

Der er gennemført et dansk forskningsprojekt, der viser, at træning i arbejdstiden kan reducere korttidssygefraværet. Flere andre forskningsprojekter har dog ikke kunnet dokumentere denne sammenhæng. Et review over 117 studier; herunder danske, finder således ikke, at der er evidens for, at træning har effekt på sygefraværet.

### Pilotprojekt i hjemmeplejen og på plejecenter

Betydningen af obligatorisk træning på arbejdspladsen kan afprøves i et pilotprojekt hhv. i hjemmeplejen samt på et af kommunens plejecentre. Konkret udvælges der i samarbejde med ledelse og medarbejdere et team på ca. 25 personer inden for hvert af de to områder.

I en periode på 5 måneder træner medarbejderne 1 time om ugen. Træningen afpasses medarbejdernes arbejdsopgaver og arbejdstider.

Deltagelse i træningen monitoreres. Derudover udfylder de enkelte medarbejdere et spørgeskema før og efter pilotprojektet med henblik på at måle medarbejdernes oplevelse af træningens effekt.

Den samlede udgift til pilotprojektet vurderes til at udgøre 250.000 kr.

### Oprindelig sagsfremstilling behandlet i Ældre- og Omsorgsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 12. august 2019.

Rådmand Balder Mørk Andersen har den 8. april 2019, pkt. 95, stillet forslag til beslutning om træning for kommunale medarbejdere inden for pleje, køkken og rengøring.

"SF foreslår, at der iværksættes et forsøgsprojekt på Frederiksberg, hvor kommunalt ansatte inden for pleje, indkøb og køkken kommer til at træne i arbejdstiden.

I SF ønsker vi generelt at modarbejde nedslidning hos ansatte i Frederiksberg Kommune. Især social- og sundhedsassistenter er en af de mest udsatte medarbejdergrupper. Derfor foreslår vi at der efter en hørings- og udviklingsproces forankret i MED-systemet gennemføres et forsøgsprojekt med obligatorisk træning i arbejdstiden efter en model som medarbejdere og ledere i fælleskab har været med til at beslutte.

I udgangspunktet forestiller vi os i SF at modellen bliver lokalt forankret og fleksibel, således at den er åben for ændringer og løbende kan blive afpasset, således at de ansatte sikres medejerskab til projektet.

Det bemærkes, at forskning peger på, at der skal trænes minimum en time om ugen, for at der kan spores en effekt på sygefraværet.”

Kommunalbestyrelsen oversendte beslutningsforslaget til behandling i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget.

#### Forvaltningens bemærkninger

Forskning på området peger på, at fysisk træning på arbejdspladsen kan forebygge smerter i bl.a. lænderyg og skuldre, ligesom undersøgelser tyder på, at træning kan forebygge for tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Derimod er der ikke fundet evidens for, at træning kan reducere sygefraværet. Sandsynligheden for at træningen har god effekt øges, såfremt den tilrettelægges som såkaldt Intelligent Træning; Det vil sige træning, der er tilrettelagt individuelt, så der tages højde for den enkelte medarbejders arbejdsbelastning og fysiske, kropslige, organisatoriske og praktiske barrierer samt fysiske sundhed.

Frederiksberg Kommune har stort fokus på medarbejdernes sundhed og på at forebygge nedslidning, hvor der bliver lagt vægt på motivation og oplysning. Afsættet er en individuel tilgang baseret på frivillighed og ansvarliggørelse i forhold til egen sundhed. Derudover tilbyder kommunen bl.a. fysioterapi til medarbejderne i form af rådgivning, fysioterapeutisk behandling på Sundhedscentret og træning på arbejdspladsen. Formålet er både at forebygge fysisk belastning på arbejdspladsen og hjælpe medarbejdere, der i forvejen har en skade eller smerter, der kræver behandling. Fysioterapeuten tilbyder både individuelle samtaler og gruppesamtaler.

Derudover kan medarbejderne benytte kommunens firmaaftale på fitness- og motionsområdet, ligesom kommunen deltager i den årlige DHL Stafet og kampagnen 'Vi cykler på arbejde'.

På plejecentre og i Hjemmeplejen har man stort fokus på medarbejdernes fysiske arbejdsmiljø. I forbindelse med Smart sundhed (ÆOU 20. maj 2019, pkt. 57) er der investeret i en række velfærdsteknologiske løsninger, som både gør borgerne mere selvhjulpne og fremmer et godt arbejdsmiljø. Eksempelvis er der indført halv- og helautomatiske senge på flere af kommunens plejecentre.

Forvaltningen vurderer, at et forsøg med obligatorisk træning vil bryde med den gældende praksis i arbejdsmiljøorganisationen i Frederiksberg Kommune med motionstilbud baseret på frivillighed suppleret med individuel behandling på konkret foranledning. Sammenholdt med, at der ikke er fundet evidens for, at træning reducerer sygefraværet finder forvaltningen ikke, at der er belæg for at fravige frivillighed som et bærende princip i forhold til arbejdet med medarbejdernes sundhed.

#### Forslagets afledte konsekvenser

Frederiksberg Kommune disponerer over i alt 12 plejecentre, hvor af 4 er kommunale og de øvrige enten selvejende eller på kontrakt. Såfremt der skal indføres obligatorisk træning for medarbejderne på de ikke-kommunale plejecentre vil det forudsætte, at der indgås en ny driftsoverenskomst/kontrakt.

Hvis Frederiksberg Kommune beslutter at indføre træning i arbejdstiden for medarbejderne på plejecentrene, vil det betyde, at der går tid fra beboerne, idet det ikke forventes, at tiden til træning vil blive opvejet af et reduceret sygefravær.

Visiterede borgere i Frederiksberg kommune kan vælge mellem den kommunale hjemmepleje og to private leverandører. Den kommunale hjemmepleje er organiseret ud fra den såkaldte Bestiller-Udfører-Model. Hvis Frederiksberg Kommune beslutter at indføre træning for medarbejderne i den kommunale hjemmepleje vil det betyde, at timeprisen pr. leveret time vil stige, idet det ikke forventes, at tiden til træning vil blive opvejet af et reduceret sygefravær.

#### Medarbejderomkostninger

Hvis medarbejderne skal gennemføre en times træning indenfor deres eksisterende arbejdstid, vil det være nødvendigt at foretage en tilsvarende opnormering af personalet på området. Dette er en forudsætning for, at de opgaver, medarbejderne på nuværende tidspunkt varetager blandt borgerne, også vil kunne håndteres, efter at ordningen træder i kraft. Samlet set

vil dette kræve minimum 26 ekstra årsværk blandt gruppen af SOSU'er og sygeplejesker, hvilket svarer til en årlig merudgift på ca. 9,6 mio. kr.

Dertil kommer, at Intelligent Træning kræver særligt tilrettelagte træningsforløb baseret på den enkelte medarbejders arbejdsforhold og fysiske sundhed og livsstil. Programmet skal evalueres årligt, mhp. at tilrette det til medarbejderens aktuelle situation. Indførelse af Intelligent Træning vil derfor kræve, at man inddrager eksterne konsulenter med særlige kompetencer indenfor feltet. Medudgiften til dette anslås til ca. 1.000 kr. pr. medarbejder til opstart og 500 kr. årligt til vedligeholdelse af programmet. Udgiften til dette er i år 1 estimeret til i alt ca. 0,9 mio. kr. og de efterfølgende år til i alt 0,5 mio. kr.

Samlet set giver dette som minimum følgende merudgifter, såfremt ordningen indføres på området:

| Udgifter i mio. kr.         | 2020          | 2021 og frem  |
|-----------------------------|---------------|---------------|
| Opnormering af medarbejdere | 9,6 mio. kr.  | 9,6 mio. kr.  |
| Intelligent Træning         | 0,9 mio. kr.  | 0,5 mio. kr.  |
| I alt                       | 10,5 mio. kr. | 10,1 mio. kr. |

Det forudsættes i ovenstående, at træning kan foregå indenfor kommunens eksisterende fysiske rammer og nuværende træningsudstyr. Såfremt dette ikke er tilfælde, vil udgifterne stige væsentligt.

## **Økonomi**

De økonomiske konsekvenser ved gennemførelse af et pilotprojekt for 50 medarbejdere med en times træning ugentligt i 5 måneder vurderes at give en udgift på 250.000 kr.

## **Borgmesterpåtegning**

Nej

## **Behandling**

Ældre- og Omsorgsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 12. august, Ældre- og Omsorgsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 16. september 2019, Magistraten den 23. september 2019 og Kommunalbestyrelsen den 30. september 2019.

## **Historik**

### **Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 12. august 2019, pkt. 65:**

Et flertal i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (Flemming Brank, Alexandra Dessoy, Merete W. Hildebrandt, Helle Sjelle og Mette Bang Larsen) indstiller, at forslaget forkastes. Sine Heltberg og Mette Bram tog forbehold med særlig henvisning til forslagets obligatoriske afsæt for medarbejdernes deltagelse.

### **Ældre- og Omsorgsudvalget den 12. august 2019, pkt. 85:**

Ældre- og Omsorgsudvalget udsatte sagen, idet der ønskes yderligere inddragelse af Københavns Kommunes erfaringer og Just Bendix Justesens ph.d-afhandling fra 2015 og forelæggelse af et konkret forslag til et mindre pilotprojekt i hjemmeplejen.

## **Punkt 75: Lukket**

27.00.00-K02-13-19